

Văn hóa cùn chén!

Tác Giả: Trìn Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

Thi t tình văn hóa ăn nh u c a n c ta đã đ n m c siêu đ ng.... M t hai ba c nu c chúng ta cùng nh u, cùng nhau “liên hoan” m t ngh cho t i ngày xu ng h m t l t cho ti n s sách...

...Bu n nh ly r u đ y

không có ai cùng c n;

Bu n nh ly r u c n

không còn r u đ say...

(“Bu n” – Y vân)

Ngoài cái tên t a mà tôi t m th i ch n cho bài này, “Văn hóa cùn chén” (the ‘bottom-up’ culture), còn có muôn vàn tên t phàm t c, bình dân giáo d c cho đ n thi v , bị tráng đ g i m t v n đ (hay m t t n n xã h i) - u ng r u: ăn nh u, nâng ly, c ng ly, c n ly, nhâm nha, lai rai, ti n t u, nghinh t u...

Cùn chén là m t “b lu t b t thành văn” duy nh t c a xã h i Vi t Nam hôm nay đ c áp đ ng

Văn hóa công nhân!

Tác Giả: Trán Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

---

rất “nhất trí.” Tập thể lãnh đạo nhà nước, cơ quan chính quyền cho đến xí nghiệp tập thể nhân, từ còng ăn nhậu giờ nọ là một nghi lễ bắt buộc khi tiếp quan khách cấp bộ của nhà nước hoặc tiếp các đại tác trưởng mới... Không có ăn nhậu trước hi vọng là “không phải phép,” “không bắt đầu,” “không rượu không phải lễ (vô tước bắt thành lễ),” “khó chịu,” “chịu không vô...”

Lần đầu tiên thăm Việt Nam sau gần 30 năm, khi tiếp xúc với thân nhân, bạn bè, người nào cũng than vãn là: “cuộc sống quá khó khăn,” “làm không được sống,” “gò bó châu chấu qu...” nhưng tôi lại làm ngược nhiên khi nhìn thấy tập thể thành phố lớn cho đến thôn quê, từ đường phố lớn đông người chen chúc cho đến ngõ hẻm xa xôi vắng vẻ, từ nhà hàng sang trọng máy lạnh cho đến quán cóc xiêu vẹo lồi thối nhếch nhác vỉa hè, khi chi tiêu tiền bạc lên đèn là đã đẩy người khách nhậu!!! Tôi có đem chuyện vô số các quán nhậu đẩy khách ra khỏi một đêm môn cũ hi vọng đang làm việc cho một ngân hàng ở Sài Gòn, thì người bạn trẻ nói là:

“Ông nói đúng. Mọi buổi chi tiêu tan số, có ít nhất 5 hay 6 người mời tôi đi nhậu. Tôi phải mua cả chén mời một chén ngon lành và tất nhất để nhậu mọi ngày. Mà nè! Ở buổi ‘đi mời’ bây giờ, nói không quá, không nhậu không thì làm việc được; bởi vì các việc làm ăn, trao đổi, ký kết, quy định nhà cửa cơ quan chính quyền cũng như các dân số trưởng thành đều ‘xả lý’ không phải ở trong văn phòng; mà trên bàn nhậu!”

Trời đất! Ở Miền này, Các nhà lãnh đạo chính phủ cũng như xí nghiệp tập thể họp bàn và quyết định mọi chuyện khi đầu óc họ tỉnh táo, thông thoáng mà còn đôi khi còn bị sai lầm về; vậy mà ở nước ta “mọi quyết định quan trọng” đều xảy ra trên bàn nhậu khi các người can đảm đầu say khướt nôn mửa thì tất nước này sẽ đi về đâu? Có lẽ chỉ có một con đường rõ ràng nhất có thể nhìn thấy là sẽ xuống hố chôn nát... xã hội mọi ngày mọi bữa hội hôi hách nhậu nhậu ngãi ói mọi quanh bàn nhậu...

Công nhân, công nhân, ăn nhậu, hũ chìm, hũ nôi... đó là chuyện bình thường ở Việt Nam (!) Cán bộ có nhậu thì, nhàn rỗi không số một việc thì nhậu đã đành; Anh thanh cũng nhậu, anh xe ôm cũng nhậu; Có bạn đồng học cũng nhậu, công nhân tép riêu cũng nhậu; Người đi đường người đi chợ người đi phố (nhỏ bé) thì cũng được hai ba phần là tất rỗi; Chuyện nhậu không còn dành riêng cho nam giới “hậu phong” mà phụ nữ con gái cũng theo chồng, theo con, theo bạn nhậu quây quần câu... Trên bàn nhậu thấy có một đôi thành phần, mời gọi, mời trình... và nhậu với mời “lý do.” Bạn bè gặp nhau (không nhất thiết phải là lâu ngày và tại sao) là phải nhậu... nhậu “giao lưu,” nhậu “kết nghĩa,” nhậu “trở lại sau quen...” Ma chay, cưới hỏi, giỗ chạp, lễ hội, đi hội, hội nghị, đình đám, khai hành, khai trương là phải có nhậu... Công nhân trở lại tính sau. Ông Nguyễn Văn Lê trong tập “Hội ký Nguyễn Văn Lê” đã kể chuyện một ngôi làng miền bắc họp nhau đào một cái giếng nước ngọt; vậy mà từ lúc bắt đầu khi công nhân khi hoàn

Văn hóa c̣n chén!

Tác Giả: Tṛn Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

thành gịng ṇc, dân làng đã ṭ cḥc nḥu liên tịp ṭng cḥng ṃt, đánh chén ḥt ṭng c̣ng 42 con heo (?)... Thịt tình văn hóa ăn nḥu c̣a ṇc ta đã đ̣n ṃc siêu đ̣ng.... Ṃt hai ba c̣ nục chúng ta cùng nḥu, cùng nhau “liên hoan” ṃt ngḥ cho ṭi ngày xụng ḥ ṃt ḷt cho ṭn s sách... Chuỵn đáng bụn là Vịt Nam, nḥu còn đ̣c xem là ṃt ḷi tḥ thắng ṭn trên đ̣ng công danh (?) Nhịu ṣp ḷn c̣a c̣ quan nhà ṇc cũng nḥ xí nghịp c̣n tuỵn ṇg “nḥu gịi” đ̣ làm pḥ tá giúp mình “ụng” trong các bụi nḥu giao tịp... ḥi tḥt!

Theo tḥng kê c̣a Ḅ Y ṭ Vịt Nam (?) (dân ṭ ṇn “pḥn đ̣ng” ḥi ng̣ ai nên bịt là cái “Ḅ chuyên môn” này đã có ṃt lúc - nḥng năm 1980’s - nhà ṇc siêu vịt c̣a ta g̣i là “Ḅ Các Tḥ Ḅnh” cho nó “ăn theo” ṿi “X̣ng Đ̣” và “Nhà a...” Sau đó vì ḅ dân chúng c̣i cḥ nḥo quá xá, nhà ṇc pḥi đ̣i tên ḷi cho “hoàn cḥnh” là “Ḅ Y Ṭ”) ṃi năm cái qục gia “ra ng̣ đã tḥy anh hùng” tiêu tḥ khọng 350 trịu lít ṛu, trong đó 90% ṣn ḷng là ṛu ṇu tḥ công. Nên bịt danh ṭ “ṛu ṇu tḥ công” đ̣ cḥ Ṛu Tṛng (còn đ̣c g̣i nhịu tên khác nhau nḥ: Ṛu Đ̣ - ṛu tṛng ṇu ḷu tṛn thụ đ̣c đ̣m đi đ̣u c̣ các ḅi c̣ lau, c̣ năng, c̣ đ̣ khi ḅ “Tây đoan” (ṃt ḷi ai c̣nh sát c̣a tḥc dân Pháp chuyên đi ḅt ṛu ḷu) lũng ḅt; Ṛu Ngang – ṛu ḷu pḥi đi ṭt ṿ ngang đ̣ đ̣m bán; Ṛu Qục Ḷi – bán ḷu nḥ con cục tṛn ḷi trong ḅi, trái nghĩa c̣ nghĩa đen ḷn nghĩa bóng ṿi “Ṛu Qục Doanh” c̣a nhà ṇc...) C̣ ṭm cho là tḥng kê c̣a “Ḅ Các Tḥ Ḅnh” (cḥc cḥn pḥi ḳ c̣ ḅnh nḥu! và ḅnh teo não!) nhà ṇc ta đúng thì trung bình dân ṭc Vịt Nam anh hùng tính đ̣ đ̣u ṭ già cho đ̣n ṣ sanh ṇc c̣n chai trên 3 lít ṛu tṛng ṃi năm (?) Úi chà chà! Tḥ có cḥt ng̣i không?

Không pḥi cḥ ṇc ṛu vào ḍ dày là xong đâu. Ụng ṛu thì pḥi có “ṃi” cḥ ai mà ụng ṛu xụng? Cḥ tḥ mà các tịm nḥu, ṃi ṇi, ṃi ngày sáng cḥ ra thêm nhịu món tḥc đ̣n nḥu ṭ phong phú đ̣n kinh ḥi: “đ̣c ṣn” tḥt ṛng (nai, heo ṛng, cá ṣu...), tḥt chụt, cóc, nḥi, cḥ, ḷn, ṛn, tḥ, đuông, cua đ̣nh, ḅ c̣p... Ṛng Vịt Nam càng ngày càng ít đi vì ḅ tàn phá khai thác không lụt ḷ, không ṇng tay thì ḷy đâu ra “đ̣c ṣn” “ḥng ṿ qụ ḥng” cung c̣p cho hàng hà quán nḥu ṃi ngày đ̣u đ̣n nḥ tḥ... Ai có đ̣ kḥ năng phân bịt tḥt hay gị? Mà đã không có ai kêu ca than phịn gì ṿ chuỵn “đ̣c ṣn” tḥt hay gị thì tḥc ṃc làm gì cho ṃt tḥi gị nḥu quý báu... C̣ng thêm các tên g̣i mệnh mông tình dân và đ̣m đ̣a thối đ̣ng nḥ: “món ăn ba mịn,” “ṇc ṃt qụ ḥng,” “tḥt bò ṭng x̣o,” “ng̣c đ̣ng tịm thục ḅc,” “cá ṣu hoa cà,” “cá ḳo ṇng ṃi,” “ṣo huỵt rang me,” “gà quay lu ketchup,” “đ̣ng bò ṇu bia,” “ng̣u p̣n x̣t lát...”

Ṛu bia làm gan, ḍ ḍy, tim ṃch, ḷc pḥng ṭng “banh ta lông” ḥt tṛn ḥt tṛi. Ṛu làm tḥn kinh ṛi ḷan, tâm tḥn nḥ đang treo ng̣c trên cành cây - Không bịt đ̣u mình đang đ̣i tṛi hay đ̣u đang đ̣i đ̣t??? Đâu có ai bụn đ̣ ý đ̣n ḥu qụ tai ḥi c̣a vịc ụng ṛu ụng bia. Ṃi 30 tụi đ̣u, gịa ban ngày ban ṃt đã ḷn đ̣ng ra cḥt vì ḅnh gan; học đ̣t ng̣t “ṭ ṭ trong đêm” vì tim ng̣ng đ̣p (“cardiac arrest”, hay là ḅ “tḥng mã phong?” Cḥ có tṛi bịt). Ṛi gia đình ḅm nḥu quá c̣ đ̣a tin là ḅm cḥt vì xui x̣o, trúng gịo? (Gịo

Văn hóa c̣n chén!

Tác Giả: Tṛn Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

“lào?”) Cḥa ṭi 50 tụi đã đ̣t q̣y tai bịn ṃch máu não, tàn pḥ vĩnh vịn. Đ̣t ṇc̣ còn trông mong vào ṣc̣ ḷc̣ và trí óc̣ đ̣u ra đ̣ ṣn xụt, đ̣ tḥng tịn gịu ṃnh... Men ṛ̣u còn làm thay đ̣i c̣ cá tính con ng̣̣i, làm ṃt đi ṣ đ̣ng hoàng ṣ kính tṛng. Ṛ̣u vào ḷi ra làm ḅn nḥu gây g̣ thanh toán chém gịt ḷn nhau; Ṛ̣u gây xâm pḥm tình ḍc, ḅo hành gia đ̣nh (say ṛ̣u đánh ṿ đánh con dã man, ṿ chém cḥng ...) tan hoang c̣a nhà sau khi say x̣n; Cḥy xe gây tai ṇn ḷu thông cḥt ng̣̣i cũng vì say x̣n... Nḥng ṭ ṇn này các tḥ phú vẫn cḥ̣ng ḷng ṃn; nḥng ṭ p̣ phim ḅ, phim kịm hịp bi tráng đ̣u có nḥc đ̣n... Tḥt ṿy. Tḥ nḥc ḷng ṃn đã ṭo nên nḥng hìnḥ nḥ nam nhi ṿi tḥn thái hào ṣng ụng ṛ̣u nḥ ṇc̣ ḷ; khác ḥn đ̣i ṣng tḥc ṭ c̣a con ng̣̣i pḥm ṭc say ṛ̣u, ói ṃa, pḥ pḥc, ṃt ṃi, ṃt ḥn...

Đ̣u tiên hãy tḥ nghe ông thi sĩ Ṿ̣ng Hàn (xì tḥu này cḥ là quan văn), trói gà không cḥt, còn ṃng̣ ngay trong ban ngày tṛi sáng, c̣a tḥi tḥnh Đ̣̣ng (tḥ ḳ tḥ 8 sau Công Nguyên) ca ng̣̣i ṣ bi tráng c̣a chịn sĩ ụng ṛ̣u tṛc khi ra tṛn nḥ sau:

Ḅ đ̣o ṃ ṭu ḍ quang ḅi

Ḍ c̣ ṃ bà mã tḥ̣ng tḥi

Túy ng̣̣a sa tṛ̣ng quân ṃc ṭi u

C̣ lai chinh chịn ḳ nhân ḥi.

(Ḷ̣ng Châu Ṭ - Ṿ̣ng Hàn)

Đ̣ch nghĩa nôm là:

̣ Ṛ̣u ḅ đ̣o cùng ṿi chén ḷu ly

Văn hóa c n chén!

Tác Giả: Tr n Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

Mu n u ng nh ng t bà đã gi c lên ng a

Say kh t n m sa tr ng, bác ch c i

X a nay chinh ch n m y ai tr v .

D ch ra thành th

B ðào r u ngát chén l u ly

Toan nh p t bà đã gi c đi

Say kh t sa tr ng anh ch m a

X a nay chinh ch n m y ai v .

(Tr n Quang Trân)

R u b -ðào, chén d quang

Mu n say, ðàn ðã r n vang gi c r i

Sa tr ng say ng ai c i

Văn hóa c̣n chén!

Tác Giả: Tṛn Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

Ṭ x̣a chinh chịn ṃy ng̣̣̣ i ṿ đ̣u

(Tṛn Tṛng San)

“X̣a nay chinh chịn ṃy ai ṿ.” Nḥn xét này c̣a ông Hàn g̣n bát sách lụn g̣n đúng không c̣n pḥi bàn thêm. Ḅi vì đi đánh tṛn khác xa ṿi đi “shopping” hay đi đ̣o trong công viên. Tṛn ṃc là cḥ tên bay đ̣n ḷc chịn sĩ ṃt ṃng đ̣ nḥ không. Nḥng cái ông Hàn trói gà không chốt này không nḥng đã xúi ḅy mà còn có máu khô hài: “Sa tṛng say ng̣ ai c̣̣̣ i.” ̣y! Ụng ṛ̣̣ u say kḥ̣̣ t ṛ̣̣ i vào chui phòng đ̣p cḥn ng̣ ṿi ṿ còn có tḥ chốt (xin đ̣c ḷi tại ṇn “âm tḥm ṭ ṭ trong đêm!” ̣ bên trên). Cḥ ra tṛn mà say ṛ̣̣ u thì chốt là cḥc cḥn cḥm pḥn cḥm. Qụ quang ṇa ṭ nḥn ṃ đi ng̣ ng̣ gịa ḷn tên mũi đ̣n thì không chốt vì đ̣n c̣a quân đ̣ch cũng chốt vì đ̣n ḷc c̣a quân ta.

Bây gị nghe ông danh sĩ tḥ hai – nhà tḥ Nguỵn Bá Trác – cũng ḷi ca ṇi nịm bi tráng c̣a chí sĩ ṭ ṇn ḷu vong tḥt tḥi qua bài “Ḥ Tṛng ng̣:”

̣ Ḥ tṛng, ḥ tṛng

Ta bịt ṛt ṿ đ̣u?

Nào ai ṭ nḥ...

Nào ai say...

Chí ta bịt, lòng ta hay...

Văn hóa c̣n chén!

Tác Giả: Tṛn Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

Nam nhi ṣ nghị p̣ ḥ tḥ

Hà ṭ ṭ cùng ṣ ụ đ̣ ị c̣ cây...

(Ḥ Tṛng – Nguỵn Bá Trác đ̣ cḥ thoát ṭ ṃ ṭ ca khúc c̣ a Trung Hoa – tên là “Nam Pḥng Ca Khúc” - vào kḥ ang năm 1912)

Bài này đã làm nḥng ng̣ ị yêu tḥ ṛ ụ ṛ ṭ thích thú cái phong ṿ kḥ ng̣ khái mà bi tráng c̣ a ḳ sĩ vì ṿ ṇ c̣ pḥ ị đ̣ c̣ ngang tṛ ị đ̣ ṭ (nói nôm na là đang ṣ ng̣ đ̣ ị ṭ ṇ ṇ ḷ ụ vong) cho đ̣ ṇ khi già ḷ kḥ , tóc ḅ c̣ ṛng long (hay đ̣ ụ ḥi ṛng g̣ a) ḥ ṭ ṛ ị mà ṿ ṇ tḥ ṭ chí; ṃ ṇ chai ṛ ụ (cognac) đ̣ than tḥ ṿ ị ng̣ ị đ̣ ng̣ ḥ ong... Riêng cá nhân tôi cũng là dân ṭ ṇ ṇ ṿ ṭ bị ṇ , vì không bị ṭ ụ ng̣ ṛ ụ và cũng không pḥ ị thi sĩ cho nên đ̣ c̣ và tḥ y bài tḥ ḅ ṭ ḥ này có vài ṿ ṇ đ̣ :

- Tḥ nḥ ṭ “Rót vào đâu?” Ṛ ụ thì pḥ ị rót vào chén hay vào ly hay cùng ḷ ṃ là rót tḥ ng̣ vào mị ng̣ cḥ không tḥ rót lung tung đ̣ c̣ ; hay đ̣ ḷ ṃ vào mũi ṣ c̣ ṣ ạ cḥ ṭ ḅ !

- Tḥ hai, “Nào ai ṭ nh, nào ai say?” Đã tính chuỵn đi c̣ ụ ṇ c̣ thì luôn luôn pḥ ị “alert,” ṭ nḥ ṭo nḥ con ṣo ṣ ụ. Cḥ c̣ say túy lúy thì ngay ḅ ṇ thân mình còn cḥ ạ c̣ ụ đ̣ c̣ nói gì đ̣ ṇ chuỵn tṛ ng̣ đ̣ ị c̣ ụ ṇ c̣ c̣ ụ dân...

Bây gị quay tṛ ḷ ị ṿ ṇ đ̣ say x̣ ṇ trong ṇ c̣ Vị t Nam xã ḥ ị cḥ nghĩa ta.... Cán ḅ cao c̣ p̣ nḥ ụ say x̣ ṇ xong ngày mai đi ḥ p̣ đ̣ ị ḥ ị đ̣ ng̣ hay ḥ ị ngḥ ṭ ng̣ ḳ ṭ thành qụ thì cḥ c̣ cḥ ṇ pḥ ị đ̣ c̣ vị c̣ ṛ ị ; cḥ anh tḥ ḅ ṇ c̣ nông thành trì cách ṃ ng̣ say x̣ ṇ mà ngày mai pḥ ị đi làm công vị c̣ lao đ̣ ng̣ ṣ ṇ xụ ṭ ḅ ng̣ tay chân ò nhà máy; pḥ ị ṣ đ̣ ng̣ máy tị ṇ , máy c̣ ṭ , máy c̣ ạ thì c̣ ḥ ị đ̣ c̣ ngḥ ḥ ụ non (ṭ ṭ nhiên là không lãnh ḷ ng̣) ṛ ṭ cao! Ḳ ra, cán ḅ gị ụ có đ̣ ăn đ̣ ṃ c̣ hay dân đen vô ṣ ṇ kḥ rách áo ôm đ̣ ụ say ṛ ụ kḥ ṭ đ̣ ng̣ nào cũng tị ṇ cho nhà ṇ c̣ c̣ ... Ṇ ụ ṭ nḥ ṭo ṃ nḥ gị ị ḥ ḷ ị c̣ c̣ ngḥ ra vị c̣ pḥ ṇ ṭ nh, ṇ p̣ đ̣ ṇ xin ḅ đ̣ ng̣, đòi ḥ ị thêm quỵn này quỵn ṇ , bị ụ tình kêu oan ăn ṿ ṛ ṭ phị ṇ toái làm ṃ ṭ ṃ ṭ ṃ ṭ mũi đ̣ ng̣ và nhà ṇ c̣ tṛ c̣ các con ṃ ṭ c̣ ạ quan sát viên ngọ ị qụ c̣. Mà làm cái quái gì pḥ ị ngăn c̣ ṃ vị c̣ liên hoan, ụ ng̣ ṛ ụ cho ṃ ṭ xác; Cḥ ṭ làm pḥ ng̣ ḥ ị đ̣ ṇ ý nghĩa c̣ ạ châm ngôn cao c̣ mà đ̣ ng̣ và nhà ṇ c̣ ta đã ḥ ṭ lòng đ̣ phát: “Đ̣ c̣ ḷ p̣, Ṭ do Ḥ nḥ phúc.”

Văn hóa c̣n chén!

Tác Giả: Tṛn Văn Giang

Thứ Bảy, 29 Tháng 1 Năm 2011 11:58

Không hịu lãnh đ̣o nhà ṇc sáng ṃt ḥn ngḥ sĩ Văn Ṿ không cḥ: Cái quang c̣nh đ̣i ṣng c̣a dân càng khó khăn, dân càng nḥu mút mùa ḷ tḥy không pḥi là đ̣u hịu ṭt đánh đ̣u ṣ thặng tịn c̣a “Kinh ṭ tḥ tṛng đ̣nh ḥng XHCN” đâu! Dân pḥi ụng ṛu nhịu đ̣ gịi ṣu, đ̣ c̣ quên đi cái tḥc ṭ quá cay đ̣ng mà ḥ không thay đ̣i đ̣c! Ṇc xã ḥi cḥ nghĩa anh em vĩ đ̣i Liên xô tṛc đây cũng có ṭ ḷ dân đen nghịn ṛu (volka) cao nḥt tḥ gịi vì cùng ṃt lý do; không pḥi vì ḥ ṣng đ̣y đ̣, ṃ no hay “ṭ do ḥnh phúc” đâu!

Lãnh đ̣o cao c̣p nhà ṇc đang ḅn tham những ṿ vét; đang ḅn c̣ng c̣ đ̣a ṿ ăn trên ng̣i tṛc, ṭt ṭt ṭn đ̣ng đ̣i ḅ c̣ng c̣ đ̣i con, cha truỵn con ṇi; và quá ḅn tâm đ̣n vịc ngăn cḥn các cao trào c̣a nhân dân đòi quỵn dân cḥ (còn có nhịu nhóm pḥn đ̣ng đòi xin tí huỵt c̣a lãnh đ̣o đ̣ng...) Cán ḅ c̣p đ̣a pḥng ṃt ṃt thì thì ḅn sách nhịu dân chúng, ṃt ṃt chu đáo tịp đón các phái đoàn ṭ trên xụng... Ngoài ra, không ḥ tḥy có ṃt bịn pháp hay pḥng án nào đ̣ c̣nh giác, đ̣ làm gịm thịu hay giáo đ̣c ṭ ṇn ăn nḥu ṭi ḅn mút cḥ này? Ṃt khác, các báo in, đ̣i ṇ báo (“internet”), phim ̣nh còn thi đua nhau gịi thịu, qụng cáo các món ăn cḥi và nḥu nḥt, ṛ rê ḅm nḥu gia nḥp các ḥi nhóm (clubs) nḥu... Trên toàn qục, các nhà máy bia, nhà ṇu c̣t ṛu “chính qui” cũng nḥ “chui” ṃc lên nḥ ṇm. “C̣u” nhịu thì ṭt nhiên pḥi có “cung.” Ṣn xụt không đ̣ thì c̣ vịc nḥp c̣ng thêm ṛu bia ṭ ṇc ngoài vào cho đ̣. Ụng ṛu không đ̣ ṇng đ̣ (vì tḥng có nhịu ṛu gị!) thì c̣ cho thêm thục ṛy, c̣n ṣng... vào đ̣ ụng cho ói ra ṃt xanh, cho “tím c̣ chịu hoang bịn bịt...” ṃi đã.

Tóm ḷi, “Cách ṃng vô ṣn vô đ̣ch” và tịp theo là “Kinh ṭ tḥ tṛng đ̣nh ḥng XHCN” cḥ ban phát cho dân ṃt tḥ ṭ do duy nḥt tḥt quý báu và ý nghĩa. Đó là “ṭ do ăn nḥu” (không c̣n bịt là tịn ḷy ra ṭ đâu đ̣ nḥu?)... Ṭng lai và hy ṿng thì mù ṃt, nḥng ṛu lúc nào cũng có ṣn và đ̣y đ̣: Ṛu đ̣ng ngâm sâm nhung, ṭc kè, bìm ḅp, ṛn ḥ, ṛn ngũ xà, ṛn c̣u xà, bao ṭ nhím, ḥi mã... tha ḥ ụng cho ḅ đ̣ng, ḅ tḥn, ḅ ... nhào!

Tái bút:

“Đ̣ng bao gị mong ụng ṛu đ̣ nḥn chìm ṇi bụn; ḅi vì bụn bịt ḅi” (People who drink to drown their sorrow should be told that sorrow knows how to swim – Ann Landers)

09/04/2009